

Conselleria de Presidència i Agricultura, Pesca, Alimentació i Aigua

RESOLUCIÓ de 24 d'abril de 2015, del director general de Producció Agrària i Ramaderia, per la qual s'establixen mesures de prevenció a la Comunitat Valenciana contra el caragol poma acanalat (espècies incloses en el gènere Pomacea sp). [2015/3983]

Les espècies del gènere *Pomacea* són mol·luscos gasteròpodes coneguts genèricament com a caragol poma acanalat. Són espècies exòtiques invasives i constitueixen plagues importants tant en el cultiu de l'arròs, del qual es consideren una plaga de les més importants, com en les zones humides que constitueixen el seu hàbitat natural, on poden desenrotllar-se ràpidament i el seu control i eradicació són molt difícils.

A l'agost de 2009 va ser trobada l'espècie *Pomacea insularum* (caragol poma acanalat) per primera vegada a Espanya, en concret en camps d'arròs del marge esquerre del Delta de l'Ebre. Al juny de 2010 el Departament d'Agricultura de la Generalitat de Catalunya, una vegada confirmada l'espècie, va procedir a la declaració oficial d'existència de la plaga i va establir mesures de prevenció i control en el seu territori per a evitar l'avanç de la plaga. El Ministeri de Medi Ambient i Medi Rural i Marí va comunicar oficialment a la Comissió Europea i a la resta dels estats membres la presència de l'espècie. Així mateix, per mitjà de l'Orde ARM/2090/2011, de 22 de juliol, modificada per l'Orde ARM/2294/2011, de 19 d'agost, es van establir mesures de protecció, contra dos espècies de caragol poma acanalat de taxonomia molt semblant; *Pomacea insularum* (d'Orbigny) i *Pomacea canaliculata* (Lamarck); en les dites normes es van establir mesures d'eradicació i aïllament de la plaga entre les quals cal destacar l'obligació que les recol·lectores que es traslladen des de les zones amb presència del caragol poma acanalat a les zones lliures de la plaga han d'anar acompanyades d'un certificat emés en origen per l'autoritat competent en què s'especifica que esta ha sigut netejada per a evitar la dispersió de la plaga.

Per mitjà de la publicació de la Decisió 697/2012, d'Execució de la Comissió, de 8 de novembre de 2012, relativa a les mesures per a evitar la introducció en la Unió i la propagació en l'interior d'esta del gènere *Pomacea* (Perry), la Comissió Europea ha establert requisits a aplicar per a la introducció i circulació de vegetals susceptibles de ser portadors de la plaga, així com actuacions a aplicar en les zones delimitades amb presència d'esta, l'establiment de zones tampó i mesures que impedisquen la propagació fora de les zones afectades.

El cultiu de l'arròs a la Comunitat Valenciana té una gran tradició, ocupa unes 15.500 hectàrees. Es caracteritza per una manera singular del maneig de làmina d'aigua, de manera que esta passa de parcel·la a parcel·la, i completa l'extensió d'esta fins a cobrir tota la superfície de cultiu d'arròs. Este sistema resulta molt favorable per a la dispersió del caragol poma acanalat, és per tant fonamental establir mesures de prevenció per a evitar la seua introducció en els nostres arrossars i alertar els arrossers sobre els riscos que suposa la dita plaga. Les prospeccions i els controls efectuats des de la publicació de la Decisió d'execució 697/2012 han posat de manifest l'absència de *Pomacea* en el territori de la Comunitat Valenciana.

D'acord amb el que estableix l'article 40 del Decret 89/2014, de 13 de juny, del Consell, pel qual s'aprova el Reglament orgànic i funcional de la Presidència i de la Conselleria de Presidència i Agricultura, Pesca, Alimentació i Aigua, correspon a la Direcció General de Producció Agrària i Ramaderia la competència en matèries relatives a la sanitat vegetal, i pot establir els programes de protecció, prevenció, defensa, control i eradicació, si és el cas, de les plagues i malalties dels cultius.

Per tot allò que s'ha exposat, resolc:

Primer

Establir mesures de prevenció per a impedir la introducció i propagació de les espècies del gènere *Pomacea* sp, caragol poma acanalat, al territori de la Comunitat Valenciana. Estes mesures inclouen el control de tota la maquinària agrícola que pretenga realitzar labors en el cultiu de l'arròs, i en particular d'aquella que procedisca de zones demarcades

Consellería de Presidencia y Agricultura, Pesca, Alimentación y Agua

RESOLUCIÓN de 24 de abril de 2015, del director general de Producción Agraria y Ganadería, por la que se establecen medidas de prevención en la Comunitat Valenciana frente al caracol manzana (especies incluidas en el género Pomacea sp). [2015/3983]

Las especies del género *Pomacea* son moluscos gasterópodos conocidos genéricamente como caracol manzana. Son especies exóticas invasivas y constituyen plagas importantes tanto en el cultivo del arroz, del que se consideran una de las más importantes, como en los humedales que constituyen su hábitat de natural, donde pueden desarrollarse rápidamente siendo muy difícil su control y erradicación.

En agosto de 2009 fue encontrada la especie *Pomacea insularum* (caracol manzana) por primera vez en España, en concreto en campos de arroz de la margen izquierda del Delta del Ebro. En junio de 2010 el Departamento de Agricultura de la Generalitat de Cataluña, una vez confirmada la especie, procedió a la declaración oficial de existencia de la plaga y estableció medidas de prevención y control en su territorio para evitar el avance de la plaga. El Ministerio de Medio Ambiente y Medio Rural y Marino comunicó oficialmente a la Comisión Europea y al resto de los estados miembros la presencia de la especie. Asimismo, mediante la Orden ARM/2090/2011, de 22 de julio, modificada por la Orden ARM/2294/2011 de 19 de agosto, se establecieron medidas de protección, frente a dos especies de caracol manzana de taxonomía muy similar; *Pomacea insularum* (d'Orbigny) y *Pomacea canaliculata* (Lamarck); en dichas normas se establecieron medidas de erradicación y aislamiento de la plaga entre las que cabe destacar la obligación de que las cosechadoras que se trasladen desde las zonas con presencia del caracol manzana a las zonas libres de la plaga deben ir acompañadas de un certificado emitido en origen por la autoridad competente especificando que la misma ha sido limpiada para evitar la dispersión de la plaga.

Mediante publicación de la Decisión 697/2012 de ejecución de la Comisión, de 8 de noviembre de 2012, relativa a las medidas para evitar la introducción en la Unió y la propagación en el interior de la misma del género *Pomacea* (Perry) la Comisión Europea ha establecido requisitos a aplicar para la introducción y circulación de vegetales susceptibles de ser portadores de la plaga, así como actuaciones a aplicar en las zonas delimitadas con presencia de la misma, el establecimiento de zonas tampón y medidas que impidan la propagación fuera de las zonas afectadas.

El cultivo del arroz en la Comunitat Valenciana tiene una gran tradición, ocupa unas 15.500 hectáreas. Se caracteriza por un modo singular del manejo de lámina de agua, de modo que esta pasa de parcela a parcela, completando la extensión de la misma hasta cubrir toda la superficie de cultivo de arroz. Este sistema resulta muy favorable para la dispersión del caracol manzana, es por tanto fundamental establecer medidas de prevención para evitar su introducción en nuestros arrozales y alertar a los arroceros sobre los riesgos que supone dicha plaga. Las prospecciones y controles efectuados desde la publicación de la Decisión de ejecución 697/2012 han puesto de manifiesto la ausencia de *Pomacea* en el territorio de la Comunitat Valenciana.

De acuerdo con lo establecido en el artículo 40 del Decreto 89/2014, de 13 de junio, del Consell, por el que aprueba el Reglamento orgánico y funcional de la Presidencia y de la Conselleria de Presidencia y Agricultura, Pesca, Alimentación y Agua, corresponde a la Dirección General de Producción Agraria y Ganadería la competencia en materias relativas a la sanidad vegetal, y pudiendo establecer los programas de protección, prevención, defensa, control y erradicación, en su caso de las plagas y enfermedades de los cultivos.

Por todo lo expuesto, resuelvo:

Primero

Establecer medidas de prevención para impedir la introducción y propagación de las especies del género *Pomacea* sp, caracol manzana, en el territorio de la Comunitat Valenciana. Estas medidas incluyen el control de toda la maquinaria agrícola que pretenda realizar labores de cultivo del arroz, y en particular de aquella que proceda de zonas

amb presència de caragol poma acanalat (*Pomacea sp*), així com determinades mesures de vigilància en els arrossars a adoptar pels cultivadors, les agrupacions de regants i tancats.

Segon

1. La maquinària agrícola que pretenga realitzar labors en el cultiu de l'arròs i que s'introduïska, procedent d'altres zones arroseres, a la Comunitat Valenciana lliure de la plaga, haurà de presentar una comunicació prèvia a la direcció general competent en matèria de sanitat vegetal amb una antelació mínima d'un mes en el cas de recol·lectores i de 15 dies per a la resta de maquinària, la dita comunicació s'ajustarà al model que figura en l'annex I.

Així mateix, en el cas que procedisca de zones demarcades amb presència de caragol poma acanalat, haurà de presentar a més un certificat emès per l'autoritat competent de la zona d'origen en què s'especifique que s'ha procedit a la neteja de la màquina per a evitar la propagació de la plaga.

La comunicació haurà de dirigir-se a la direcció general competent en matèria de sanitat vegetal per qualsevol de les formes previstes en l'article 38.4 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú. Als efectes d'agilitzar la tramitació de les declaracions de moviment de la maquinària agrícola, podrà remetre's la documentació, model de comunicació i certificat, si és el cas, per mitjans informàtics a l'adreça de correu següent: spf_silla@gva.es.

2. Els cultivadors d'arròs, les agrupacions de regants i tancats col·laboraran en la vigilància dels arrossars i de les séquies, i comunicaran immediatament al Servei de Sanitat Vegetal qualsevol sospita de la possible presència de l'esmentat caragol poma acanalat.

3. La Direcció General de Producció Agrària i Ramaderia, a través del Servei de Sanitat Vegetal, podrà establir les mesures preventives o d'eradicació que es consideren necessàries en cada moment en funció de la informació disponible de la plaga i la seua evolució en les zones on es declarara, en aplicació del que disposa la Llei 43/2002, de 20 de novembre, de Sanitat Vegetal.

Tercer. Règim sancionador

A l'incompliment del que disposa la present resolució se li aplicarà el règim sancionador previst en la Llei 43/2002, de 20 de novembre, de Sanitat Vegetal.

Quart

La present resolució entrarà en vigor l'endemà de la publicació en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana*.

València, 24 d'abril de 2015.– El director general de Producció Agrària i Ramaderia: José Miguel Ferrer Arranz.

demarcadas con presencia de caracol manzana (*Pomacea sp*), así como determinadas medidas de vigilancia en los arrozales a adoptar por los cultivadores, las agrupaciones de regantes y *tancats*.

Segundo

1. La maquinaria agrícola que pretenda realizar labores en el cultivo del arroz y que se introduzca, procedente de otras zonas arroceras, en la Comunitat Valenciana libre de la plaga, deberá presentar una comunicación previa a la dirección general competente en materia de sanidad vegetal con una antelación mínima de un mes en el caso de cosechadoras y 15 días para el resto de maquinaria, dicha comunicación se ajustará al modelo que figura en el anexo I.

Asimismo, en el caso de que proceda de zonas demarcadas con presencia de caracol manzana, deberá presentar además una certificación emitida por la autoridad competente de la zona de origen en el que se especifique que se ha procedido a la limpieza de la máquina para evitar la propagación de la plaga.

La comunicación deberá dirigirse a la dirección general competente en materia de sanidad vegetal por cualquiera de las formas de prevista en el artículo 38.4 de la Ley 30/1992, de 26 de noviembre, de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común. A los efectos de agilizar la tramitación de las declaraciones de movimiento de la maquinaria agrícola, podrá remitirse la documentación, modelo de comunicación y certificación, en su caso, por medios informáticos a la siguiente dirección de correo: spf_silla@gva.es.

2. Los cultivadores de arroz, las agrupaciones de regantes y *tancats* colaborarán en la vigilancia de los arrozales y acequias, comunicando de inmediato al Servicio de Sanidad Vegetal cualquier sospecha de la posible presencia del citado caracol manzana.

3. La Dirección General de Producción Agraria y Ganadería, a través del Servicio de Sanidad Vegetal, podrá establecer las medidas preventivas o de erradicación que se consideren necesarias en cada momento en función de la información disponible de la plaga y su evolución en las zonas donde se declarara, en aplicación de lo dispuesto en la Ley 43/2002, de 20 de noviembre, de Sanidad Vegetal.

Tercero. Régimen sancionador

Al incumplimiento de lo dispuesto en la presente resolución le será de aplicación el régimen sancionador previsto en la Ley 43/2002, de 20 de noviembre, de Sanidad Vegetal.

Cuarto

La presente resolución entrará en vigor el día siguiente de su publicación en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana*.

Valencia, 24 de abril de 2015.– El director general de Producción Agraria y Ganadería: José Miguel Ferrer Arranz.

